

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет економіки та управління

Кафедра менеджменту

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ І СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ

підготовки бакалавра

галузі знань 07 Управління та адміністрування

спеціальності 073 Менеджмент

освітньо-професійної програми Менеджмент

Луцьк – 2024

Силабус освітнього компонента ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ І СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою Менеджмент

Розробник: Наталія Хомюк, доцент, завідувач кафедри менеджменту, доктор економічних наук

Силабус погоджено
Гарант ОПП Менеджмент

Ірина ВОЛИНЕЦЬ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри менеджменту
протокол № 2 від 04 вересня 2024 р.

Завідувач кафедри

Наталія ХОМЮК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 073 Менеджмент, Менеджмент, Перший (бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 180/6		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Лекції 48 год.
		Практичні (семінарські) 50 год.
		Самостійна робота 70 год.
		Консультації 12 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Хоміук Наталія Леонідівна

Науковий ступінь – доктор економічних наук

Посада – доцент, завідувач кафедри менеджменту

Контактна інформація викладача:

Телефон 0505008925

Електронна пошта: Khomiuk.Nataliia@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Теорія організації і сучасні концепції менеджменту» належить до нормативних та спрямований на формування фахових компетентностей здобувачів щодо теорії організації та застосування сучасних концепцій менеджменту. Особлива увага приділяється теоретичним та методологічним засадам теорії організації та концепціям системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного й проєктного менеджменту.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: освітній компонент «Менеджмент».

Постреквізити: освітні компоненти «Соціальний менеджмент», курсова робота з менеджменту, «Інноваційний менеджмент», «Проектний менеджмент».

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета вивчення освітнього компонента – оволодіння системою теоретичних та методологічних засад теорії організації, а також використання практичних інструментів системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного,

антикризового, інноваційного та проєктного менеджменту, які є необхідними для набуття компетентностей, які дозволяють ефективно керувати організаціями.

Основними **завданнями** освітнього компонента є: розкриття сутності організації, аналіз основних організаційних теорій та моделей, дослідження теоретичних засад організації як об'єкта управління, розкриття необхідності організаційного проектування, дослідження формування комунікацій в організації та організаційної культури, характеристика генезису теорій менеджменту, аналіз концепцій системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного та проєктного менеджменту.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання:

ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

Освоєння освітнього компонента «Теорія організації і сучасні концепції менеджменту» сприятиме формуванню таких soft skills як: критичне мислення та аналіз, системне мислення, уміння вирішувати практичні завдання на основі отриманих теоретичних знань, здатність до самостійного навчання та опанування нових знань, вміння проводити дослідження та узагальнювати отриману інформацію.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали**
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади теорії організації						
Тема 1. Загальна характеристика організації	8	2	2	3	1	УО (1), Т (1) / 2
Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі	9	2	2	4	1	УО (1), Т (1) / 2
Тема 3. Організація як система	7	2	2	3	0	УО (1), Т (1) / 2
Тема 4. Теоретичні засади організації як об'єкта управління	9	2	2	4	1	УО (1), Т (1) / 2
Тема 5. Організаційне проектування	13	4	4	4	1	УО (1), Т (1), СЗ (1) / 3
Тема 6. Структура організації як чинник забезпечення її ефективності	9	2	2	4	1	УО (1), Т (1) / 2
Тема 7. Формування комунікацій в організації	12	4	4	4	0	УО (0,5), Т (1), СЗ (0,5) / 2
Тема 8. Організаційна культура	8	2	2	4	0	УО (0,5), Т (1), СЗ (0,5) / 2
Тема 9. Оцінка ефективності діяльності організації	13	4	4	4	1	УО (1), Т (1), СЗ (1) / 3
Разом за модулем 1	88	24	24	34	6	20
Змістовий модуль 2. Сучасні концепції менеджменту						
Тема 10. Генезис теорій та концепцій менеджменту	13	4	4	4	1	УО (1), Т (1) / 2
Тема 11. Поняття системи й системного підходу в менеджменті	8	2	2	4	0	УО (0,5), Т (1), СЗ (0,5) / 2
Тема 12. Сучасні концепції ситуаційного менеджменту	11	2	4	4	1	УО (0,5), Т (1), СЗ (0,5) / 2
Тема 13. Концепція адаптивного управління	9	2	2	4	1	УО (0,5), Т (1), СЗ (0,5) / 2
Тема 14. Антисипативна концепція управління підприємствами	9	2	2	4	1	УО (0,5), Т (1), СЗ (0,5) / 2
Тема 15. Концепція антикризового управління	13	4	4	4	1	УО (1), Т (1), СЗ (1) / 3
Тема 16. Концепція інноваційного менеджменту	8	2	2	4	0	УО (0,5), Т (1), СЗ (0,5) / 2
Тема 17. Сучасні концепції	8	2	2	4	0	УО (0,5),

проектного менеджменту						Т (1), СЗ (0,5) / 2
Тема 18. Концепція управління сталим розвитком організації	13	4	4	4	1	УО (1), Т (1), СЗ (1) / 3
Разом за модулем 2	92	24	26	36	6	20
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Екзамен						60
Всього годин / Балів	180	48	50	70	12	100

Форми контролю: усне опитування (УО), тести (Т), розгляд ситуативних завдань (СЗ).

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з освітнього компонента «Теорія організації і сучасні концепції менеджменту» передбачає: підготовку до практичних занять відповідно до плану та графіку виконання завдань; оформлення результатів практичних завдань відповідно до плану самостійної роботи; підготовку до усіх видів контролю, зокрема написання поточних контрольних робіт та оцінювання рівня та вчасності виконання завдань. Завдання самостійної роботи здобувачів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані; не мають логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно із встановленим графіком.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами освітнього компонента та містяться в методичних вказівках до самостійної роботи «Теорія організації і сучасні концепції менеджменту».

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки

(<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю (максимум 15 балів) за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез із виступом на конференції – 5 балів, без виступу – 3 бали за умови, що тематика публікацій відповідає змісту тем освітнього компонента; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/ukitbu>).

Підсумковий семестровий контроль у вигляді екзамену передбачає оцінку засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру та враховує бали поточного (40 балів) та підсумкового оцінювання (у вигляді модульних контрольних робіт та/або екзамену (60 балів)).

Екзамен складається в усній формі згідно затвердженим розкладом. Білети складено відповідно до структури освітнього компонента. Містять 3 запитання, кожне запитання оцінюється в 20 балів. Максимальна оцінка – 60 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на екзамен

1. Теорія організації як наука та її місце в системі наукових знань
2. Еволюція теорії організації
3. Основоположні ідеї теорії організації
4. Сучасна теорія організації
5. Моделі організації
6. Генезис організації
7. Властивості організації
8. Принципи організації
9. Система законів організації
10. Поняття організаційної системи. Організація як відкрита система

11. Життєвий цикл організації
12. Соціальна організація
13. Внутрішнє середовище організаційної системи.
14. Зовнішнє середовище організаційної системи
15. Класифікація організацій
16. Організація і управління
17. Система управління організацією
18. Технології управління організацією: теоретичні засади
19. Сутність організаційного проектування
20. Універсальні погляди на проект організації
21. Етапи організаційного проектування
22. Методи проектування організації
23. Чинники проектування організації
24. Поняття структури організації та принципи її побудови
25. Формальна та неформальна організаційна структура
26. Елементи структури та зв'язки в організації
27. Концепції організаційних структур
28. Підходи до формування організаційної структури
29. Характеристики організаційної структури
30. Поняття, структурні елементи і властивості організаційної культури
31. Функції організаційної культури
32. Класифікація організаційної культури
33. Система методів підтримки культури організації
34. Зміна організаційної культури
35. Поняття ефективності діяльності організації
36. Чинники ефективності організації
37. Критерії організаційної ефективності та види ефектів
38. Оцінка ефективності діяльності організації
39. Оцінка ефективності організаційних систем
40. Сутність системного підходу у менеджменті
41. Системний, процесний та ситуаційний менеджмент
42. Системні концепції менеджменту
43. Системний підхід до управління командами
44. Сучасні концепції ситуаційного менеджменту: можливість, необхідність та проблематика
45. Диверсифікація ситуаційного менеджменту: типологія та вибір альтернатив
46. Діагностика в ситуаційному менеджменті
47. Стратегія і тактика в ситуаційному менеджменті
48. Інновації в ситуаційному менеджменті
49. Інструменти адаптивного менеджменту
50. Інструменти антисипативного менеджменту
51. Управління в умовах стратегічних несподіванок
52. Загальні принципи управління у кризових ситуаціях
53. Система заходів антикризового управління
54. Стратегічні напрями виходу з кризи

55. Стратегія антикризового управління
56. Тактика антикризового управління
57. Основні принципи антикризового менеджменту
58. Консалтинг-менеджмент як елемент антикризового управління
59. Реструктуризація підприємства як метод подолання кризи
60. Диверсифікація як стратегія антикризового управління
61. Концепція діяльності багатoproфільних об'єднань
62. Санація підприємства
63. Поняття банкрутства підприємства
64. Зміст інноваційного менеджменту
65. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства
66. Стратегічне управління інноваційним розвитком організації
67. Управління інноваційним проєктом
68. Управління якістю інновацій
69. Система стимулювання інноваційної діяльності на підприємстві
70. Сутність та основні поняття інноваційного менеджменту
71. Інноваційний менеджмент у системі управління підприємством.
72. Інноваційний процес як об'єкт інноваційного менеджменту
73. Управління інноваційним проєктом
74. Управління ризиком інноваційної діяльності
75. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємств
76. Концепція партисипативного (спільного) управління
77. Методологічні аспекти обґрунтування доцільності проєкту та оцінка його ефективності
78. Організаційна структура проєктів
79. Концепція сталого розвитку
80. Основні цілі сталого розвитку

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді екзамену здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у шкалу ECTS та лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Критерії оцінювання результатів навчання:

90-100 балів (відмінно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в повному обсязі, у встановлені терміни й повно виконав завдання поточного оцінювання; відповіді правильні, обґрунтовані, логічні, містять аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки та прослідковується активність здобувача працює протягом усього курсу.

82-89 балів (дуже добре): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; виконав більшу частину завдань поточного оцінювання; відповіді здебільшого правильні, усі передбачені силабусом навчальні завдання виконані, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані.

75-81 балів (добре): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання; усі передбачені завдання виконані; деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо.

67-74 балів (задовільно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених силабусом завдань виконано.

60-66 балів (достатньо): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на прийнятному рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених силабусом завдань не виконані або виконані із значною кількістю помилок.

1-59 балів (незадовільно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Монастирський Г. Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 329 с.

2. Хомюк Н.Л. Теорія організації і сучасні концепції менеджменту: методичні вказівки до самостійної роботи. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки. 2023. 77 с.

3. Хомюк Н.Л., Павліха Н.В. Напрями диверсифікації сільськогосподарського виробництва в Україні на засадах сталого розвитку. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Серія: Економічні науки*. 2020. Вип. 22. № 95. С. 45–51.

4. Хомюк Н.Л., Бортнік С.М. Вплив бізнес-комунікацій на реалізацію соціально-економічних проектів. *Інфраструктура ринку*. 2023. № 72. С. 122–126. URL: <https://doi.org/10.32782/infrastructure72-21>

5. Хомюк Н.Л., Романюк А. Теоретичні засади антикризового управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2023. № 4 (36). С. 120–127.

6. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
7. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua>